

Врз основа на член 55 став (1) од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19, 110/19 и 121/24), а во врска член 22-б став (7) алинеа 1 од Законот за животна средина („Службен весник на Република Македонија“ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 89/22, 171/22, 3/25 и 124/25), Министерот за животна средина и просторно планирање го донесе следното

Në bazë të nenit 55 paragrafi (1) të Ligjit për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10, 51/11 dhe „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 96/19, 110/19 dhe 121/24), dhe në lidhje me nenin 22-b paragrafi (7) alinea 1 të Ligjit për mjedisin jetësor („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16, 99/18 dhe „Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut“ nr. 89/22, 171/22, 3/25 dhe 124/25), Ministri i Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor miratoi këtë

УПАТСТВО ЗА ПОБЛИСКИ УСЛОВИ ЗА ПРОСТОР И ОПРЕМА ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО СРЕДСТВА ЗА ЛАДЕЊЕ И ПРОИЗВОДИ КОИ СОДРЖАТ СРЕДСТВА ЗА ЛАДЕЊЕ

UDHËZIM PËR KUSHTE MË TË PËRAFËRTA PËR HAPËSIRË DHE PAJISJE PËR TRAJTIMIN ME LËNDË FTOHËSE DHE PRODUKTEVE QË PËRMBAJNË LËNDË FTOHËSE

Член 1

Предмет на уредување

Со ова Упатство се пропишуваат поблиските услови за простор и опрема за постапување со средства за ладење и производи кои содржат средства за ладење.

Нени 1

Лѐнда e rregullimit

Me këtë Udhëzim përshkruhen kushtet më të përafërta për hapësirën dhe pajisjet për trajtimin me lëndë ftohëse dhe produkteve që përmbajnë lëndë ftohëse.

Член 2

Поблиски услови за просторот

Правното лице или трговецот поединец треба да обезбеди простор кој ги исполнува особено следниве услови:

- Просторот треба да биде наменет за вршење на дејноста (сервисирање, собирање и рециклирање) со уреден имотно-правен основ за користење на објектот.
- Просториите треба да бидат технички опремени за безбедно ракување со супстанциите, со цел спречување на неконтролирано испуштање на средства за ладење во атмосферата [принудна или природна вентилација која овозможува брзо проветрување, а доколку се работи со запалливи средства за ладење (на пр. R32 или R290), вентилацијата мора да биде во анти-експлозивна (ATEX¹) изведба].

Нени 2

Kushte më të detajuara për hapësirën

Personi juridik ose sipërmarrësi individual duhet të sigurojë hapësirë e cila i plotëson në veçanti kushtet e mëposhtme:

- Hapësira duhet të jetë e dedikuara për kryerjen e veprimtarisë (servisimi, grumbullimi dhe riciklimi) me bazë të rregulluar pronësore-juridike për shfrytëzimin e објектит.
- Hapësirat duhet të jenë teknikisht të pajisura për trajtim të sigurt me substancat, me qëllim të parandalimit të lëshimit të pakontrolluar të lëndëve ftohëse në atmosferë [ventilim i detyruar ose natyror që mundëson ajrosje të shpejtë, ndërsa nëse punohet me mjete ftohëse të ndezshme (p.sh. R32 ose R290), ventilimi duhet të jetë në version anti-eksploziv (ATEX²)].

- Да има обезбеден посебен дел за безбедно складирање на садовите (боците) со собрани средства за ладење, заштитени од надворешни влијанија и оштетувања.

Член 3

Поблиски услови за опремата

Правното лице или трговецот поединец доставува доказ за опрема за практично извршување на работите, кој содржи детален опис на опремата и се доставува во прилог на барањето од член 22-б став (7) од Законот за животната средина.

Опремата треба да овозможува дијагностика и контрола на истекување, собирање, рециклирање и безбедно складирање на средствата за ладење, а особено може да опфаќа:

1. Опрема за дијагностика и контрола на истекување
  - Електронски детектор за истекување: служи за брзо лоцирање на места каде гасот истекува во воздухот.
  - Манометарски блок: служи за мерење на притисокот во системот и утврдување дали тој е херметички затворен.
  - Електронска вага: неопходна за точно мерење на секој грам собрано или наполнето средство за ладење (основа за водење на законската евиденција).
2. Опрема за собирање и рециклирање и безбедно складирање
  - Уред за собирање (recovery unit) и уред за рециклирање: специјален апарат кој го извлекува гасот од уредот за ладење без да дозволи тој да истече во атмосферата.

¹ ATEX опремата е дизајнирана така што сите електрични компоненти се херметички затворени или изолирани за да не можат да предизвикаат палење на околната атмосфера.

² Пajisja ATEX është projektuar në atë mënyrë që të gjitha komponentët elektrikë të jenë hermetikisht të mbyllur ose të izoluar, ashtu që të mos shkaktojnë ndezjen e atmosferës rrethuese.

- Të ketë pjesë të veçantë të siguruar për ruajtjen e sigurt të enëve (bombolave) me lëndë ftohëse të grumbulluara, të mbrojtura nga ndikimet e jashtme dhe dëmtimet

Neni 3

Kushtet më të përafërta për pajisjet

Personi juridik ose sipërmarrësi individual duhet të paraqesë provën e pajisjeve për kryerjen praktike të punimeve, e cila duhet të përmbajë një përshkrim të detajuar të pajisjeve dhe duhet të dorzohet në shtiojcën bashkë me kërkesën nga nenin 22-b paragrafi (7) të Ligjit për Mjedisin Jetësor.

Pajisjet duhet të mundësojnë diagnostikimin dhe kontrollin e rrjedhjes, grumbullimin, riciklimin dhe ruajtjen e sigurt të lëndëve ftohëse, dhe veçanërisht mund të përfshijnë:

1. Pajisje për diagnostikim dhe kontroll të rrjedhjes:
  - Detektor elektronik i rrjedhjes: shërben për lokalizimin e shpejtë të vendeve ku gazi rrjedh në ajër.
  - Blloku i manometrit: shërben për matjen e presionit në sistem dhe përcaktimin nëse ai është i mbyllur hermetikisht.
  - Peshore elektronike: e domosdoshme për matjen e saktë të çdo grami të mjeteve ftohëse të grumbulluara ose të mbushura (bazë për mbajtjen e evidencës ligjore).
2. Pajisje për grumbullim, riciklim dhe ruajtje të sigurt:
  - Pajisje për grumbullim (recovery unit) dhe pajisje për riciklim: aparat special që nxjerr gazin nga pajisja ftohëse pa lejuar që ai të rrjedhë në atmosferë.

- Уред за рециклирање (recycling Unit): специјализирана опрема која го прочистува собраното средство за ладење преку филтрирање, одвојување на маслото и влагата, со цел негова повторна употреба во ладилните системи.
- Вакуум пумпа (двостепена): служи за целосно чистење на системот од влага и воздух пред тој повторно да се наполни.
- Сервисен цилиндер (двовентилски): посебен сад за безбедно чување на собраниот гас (овозможува негово понатамошно рециклирање или уништување)

3. Алати за поправка и инсталација

- Сет за тврдо лемење (рачен горилник/бререр): за трајно и херметичко затворање на споевите на цевките.
- Алат за обработка на бакарни цевки: нож за прецизно сечење и алати за обликување (експандирање) на цевките за да се обезбеди сигурен спој без протекување.
- Унимер: за проверка на електричната исправност на компонентите.

Член 4

Влегување во сила

Ова упатство влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави на веб-страницата на Министерството за животна средина и просторно планирање.

Изработил/Përgaditi:

Емилија Купева

Контролирал/Kontrollor:

Тања Пауновска

Одобрил/Arprovoi:

Fatos Balliu

Согласен/Me rëkzim të:

Управа за животна средина

Директор

Игор Никоски

- Пajisje për riciklim (recycling unit): pajisje e specializuar e cila e pastron lëndën ftohëse të grumbulluar përmes filtrimit, ndarjes së vajit dhe lagështisë, me qëllim të ripërdorimit të tij në sistemet ftohëse.
- Vakuum pompë (dy shkallëshe): shërben për pastrimin e plotë të sistemit nga lagështia dhe ajri para se ai të mbushet përsëri.
- Cilindër servisi (me dy valvula): enë e veçantë për ruajtjen e sigurt të gazit të grumbulluar (mundëson riciklimin ose asgjësimin e tij të mëtutjeshëm).

3. Vegla për riparim dhe instalim:

- Set për ngjytje të fortë (brenar dore): për mbylljen e përhershme dhe hermetike të bashkimeve të tubave.
- Vegla për përpunimin e tubave të bakrit: thikë për prerje precize dhe vegla për formësimin (ekspandimin) e tubave për të siguruar bashkim të sigurt pa rrjedhje.
- Unimer: për kontrollin e rregullsisë elektrike të komponentëve.

Neni 4

Hyrja në fuqi

Ky udhëzim hyn në fuqi në ditën e miratimit dhe do të publikohet në faqen e internetit të Ministrisë së Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit Hapësinor.

Министер, / Ministër,

Muamet Hoxha

